

UN INTEL·LECTUAL ENMIG DE LA POLÍTICA

L'últim llibre de Fuster

«**Q**uan he repassat les galerades de l'introducció—, em feia l'efecte d'estar mirant-me uns episodis remots». Malgrat aquest efecte personal, el lector comprova de seguida que es tracta només d'una il·lusió momentània, perquè els textos replegats són cronològicament recents però, a més a més, parlen d'episodis que no han perdut vigència.

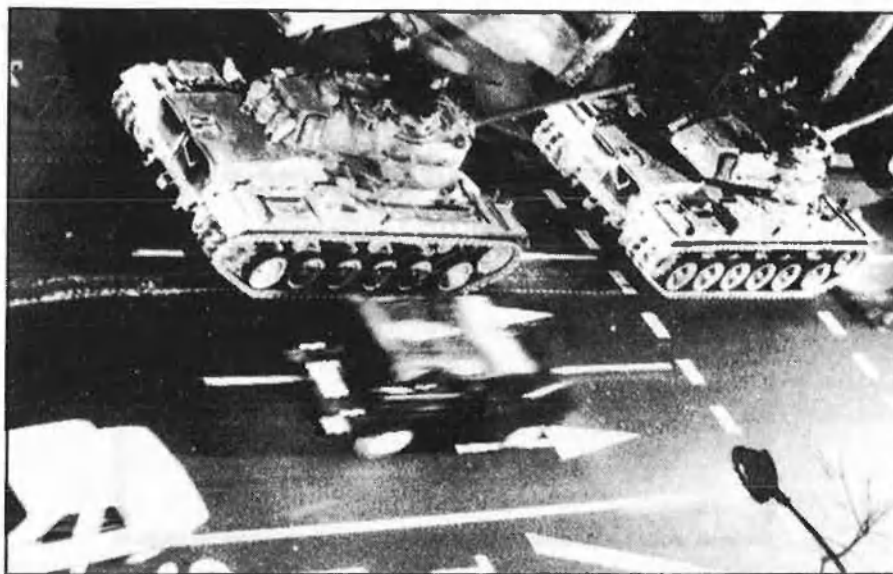
Els avatars de l'autonomia valenciana, l'ingrés d'Espanya en l'OTAN, el colp del 23 de febrer de 1981, no són fets precisament antics. Més encara, en molt bona part, estan inexplicats o recorren, com un fil elèctric carregat d'energia, l'actualitat de la vida ciutadana.

Sota la seua aparença de desinterés, Fuster ha estat i és un observador, apassionat fins a la ràbia, d'aquesta actualitat. Aparentment allunyat dels centres on es produeix la política, li agrada estar ben informat, saber-ne les anècdotes, les xafarderies i els problemes. I li agrada també parlar-ne. Aquests papers, «redactats amb urgència», són el testimoni d'una preocupació viva i, allò que és més important, són molt sovint un intent de resposta.

Dalt, Fuster, després de l'atemptat. Baix, els tancs per la Gran Via, a València, el 23-F.

Punts de meditació recull articles periodístics de l'assagista Joan Fuster, publicats entre 1979 i 1982. És un testimoni profundament crític i apassionat. D'un escèptic.

Jordi Franquet

De fet, ell mateix ho explica. Els articles replegats tenen una «òptica testimonial, una entre moltes d'altres», que «forma part del 'moment' i de la interpretació del 'moment'». I no cal recordar com les interpretacions fusterianes han tingut ressonància en les formulacions polítiques valencianes de les últimes dues dècades. Com a punt de referència, com a guia de conducta o com a motiu de refús, de vegades violent. En aquest últim sentit, els articles «¡Mai més ben dit, això!» i «Bomba va i bomba ve», que parlen de l'atemptat que Fuster sofrí l'11 de setembre de 1981, il·lustren perfectament la implicació dels «punts de meditació» de l'assagista en la violenta vida política del país.

O, si no, el comentari desdenyós i distanciat sobre l'«operació València» de Milans del Bosch, la nit del 23 al 24 de febrer de 1981, publicat el 28 i que va caure com un tro enmig d'un ambient en què quasi tothom proferia obvietats emporuguides. Si el lector es mira aquest article i, tot seguit, un altre del mateix volum («El tema de la por»), 5 de desembre de 1981, recuperarà immediatament la memòria, fins i tot les sensacions d'uns mesos que van marcar l'evolució posterior de la política espanyola. «Però si ens resignem a la por —deia Fuster—, mai no alçarem un gat per la cua». Por i resignació podrien ser els lemes de moltes conductes posteriors.

Pràcticament tots els articles d'aquest volum (apareguts originalment a *Serra d'Or*, *Diario de Valencia* o *Noticias al Día*) tenen un contingut directament polític. Repassem-ne els temes: l'estratègia del consens (i el suposat pactisme català), les xifres de la delinqüència, el vocabulari dels polítics, «l'estatut que ens faran tragar» (als valencians), l'aparent cisma lingüístic impulsat per UCD contra l'idioma català, la teoria del vot útil, les eleccions generals d'octubre de 1982 (amb la victòria del PSOE), la televisió com a monopoli, la trista situació de la literatura catalana post-Franco ... I tot això vist amb una òptica sovint àcida, de salfumant, «de-

tergent» (per emprar un adjectiu que Fuster ha utilitzat de vegades): aclaridora.

Ja fa anys que Baltasar Porcel —llavors infant terrible— va escriure que el millor negoci que podria fer un editor de diaris seria contractar Fuster com a editorialista permanent. Els embolics judicials (encara hi havia la

«Punts de meditació», el darrer llibre de Fuster.

lleï de premsa de Fraga) haurien estat freqüents, però els lectors haurien augmentat com a bolets.

I bé, aquella possibilitat continuava en peu, quan Fuster redactava aquests papers detonants. La presència dels seus articles a la premsa periòdica —malgrat els temps obscurs, malgrat les rutines inevitables del treball a terme fixat i breu— ha tingut sempre el valor d'una enorme honestat i d'una exposició clara, contundent, precisa, provocativa. «En prendre la ploma o el bolígraf, puc fer el que em ve de gust: no he de sotmetre'm a cap limitació greu». La frase, antiga, és tot un programa. Fuster l'ha seguit amb una fidelitat envejable. Quan ha calgut, obviant les limitacions, desdenyant-les, atacant-les de front. Si no, en moments més rígids de censura, utilitzant tota la ciència literària al seu abast per comunicar-se amb els lectors, per atrapar-los sense que «ells» (aquest «ells» tan fusterià i que designa els contraris) el poguessen atrapar.

Fuster —en sóc testimoni amistós— no era massa partidari de donar a la impremta aquest recull que ha editat Tres i Quatre. La reticència era un error notable, que ara ha quedat esmenat.

¿Què és el "Teatre dels Somnis"?

Un Centre permanent de teatre per a escolars i públic familiar, per primera vegada a Espanya, a la Sala Escalante de València.

Espectacles de la màxima qualitat —produïts directament pel Centre— que s'ofereixen gratuïtament com a experiència pedagògica, per a gaudir, per a aprendre, per a participar-hi, per a enamorar-se del teatre.

¿Què és el "Teatre dels Somnis"? La màxima il·lusió dels Teatres de la Diputació de València.

TEATRO DE
LOS SIENOS
LA ESCALANTE
TEATRE DELS
SOMNIS

Primer
Espectacle
DIRECCIÓ: JOSE LUIS CASTRO

“**FANTASIA PER A UN JOGUET TRENCAT**”, un espectacle de Josep Lluís Castro, s'estrenarà a mitjan octubre. Amb ell s'inaugurarà el “Teatre dels Somnis” en la Sala Escalante.

L'entrada serà gratuïta per als instituts i col·legis, públics i privats, que ho sol·liciten. Les nostres visitadores informaran directament, tant a professors com a alumnes, de la campanya d'animació; i proporcionaran, també com obsequi, material pedagògic per a cadascú d'aquells que vagen a assistir a la representació del muntatge.

L'obra s'oferirà alternativament en valencià i en castellà, tot seguint un calendari confeccionat d'acord amb la demanda que els diversos col·lectius facen de cadascuna de les versions.

Informació:
Dilluns i dimarts de 10 a 14 hores.
Telf: 331 24 42 - 331 87 08

DIPUTACIÓ
DE VALÈNCIA